

Informační seminář k programu LIFE

Příroda a biologická rozmanitost

Obsah

Cílem:

- objasnit **zaměření prioritní oblasti:**
LIFE NAT/ BIO
- představit **typy způsobilých aktivit**
- **skladbu projektových aktivit.**

Seminář navazuje na předchozí základní seminář LIFE.

Legislativní zakotvení

- Podpora a rozvoj legislativy EU v oblasti životního prostředí
- Nařízení (ES) č. 1293/2013 z 11. 12. 2013;
- 2 víceletá pracovní období programu:
Prováděcí rozhodnutí Komise o přijetí Víceletého pracovního programového období 2014 – 2017 ze dne 19. března 2014
- Podpora 7. akčního programu EU pro životní prostředí; Plán pro Evropu účinně využívající zdroje
- Komplementární k ostatním dotačním programům EU

Prioritní oblasti

Podprogram životní prostředí

1. **Příroda a biologická rozmanitost**
2. Životní prostředí a účinné využívání zdrojů
3. prostředí Správa a informace v oblasti životního

Každá z prioritních oblastí se skládá z několika **tematických priorit** – viz **Příloha III Nařízení**.

Podprogram klima

1. Zmírňování změny klimatu
2. Přizpůsobování se změně klimatu
3. Správa a informace v oblasti klimatu

Pro každou tematickou prioritu jsou stanovena **projektové témata** – viz **Pokyny pro žadatele**.

Příroda a biologická rozmanitost

Příroda

- Důraz na řízení a správu EVL soustavy **Natura 2000**
- Ochrana **prioritních druhů a stanovišť/ ptačích druhů**

Biologická rozmanitost

- **Testování a demonstrace nových přístupů** na podporu biologické rozmanitosti

- Projekty poskytující komplexní a **udržitelná řešení**
- Modelové příklady, jež je možné **replikovat v obdobných podmínkách**

Příroda a biologická rozmanitost

- *LIFE Příroda* se vztahuje obzvláště na cíle směrnic o ptácích a stanovištích
- *LIFE Biologická rozmanitost* se neomezuje na cíle stanovišť o ptácích a stanovištích, ale podporuje provádění strategie Unie o biologické rozmanitosti do roku 2020 v širším rozsahu.

Poznámka: Návrhy předložené do NAT nebo BIO budou posuzovány podle toho, kam byly předloženy, změna jejich začlenění nebude možná).

PŘÍRODA

V soustavě NATURA 2000, nebo na lokalitách, které se během trvání projektu stanou její součástí

- ochrana (prioritních) druhů a stanovišť uvedených ve **směrnících 92/43/EHS a 2009/147/ES**
- opatření na likvidaci invazních nepůvodních druhů

Poznámka:

- *Prioritní stanoviště a prioritní druhy Směrnice o stanovištích jsou taková stanoviště a druhy, jež jsou v příloze I a II této směrnice označeny hvězdičkou. Jste-li na pochybách, zdali stanoviště je či není prioritním, podívejte se do Interpretační příručky evropských stanovišť:
http://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/habitatsdirective/docs/2007_07_im.pdf*
- *Ptačí druhy považované za „prioritní pro financování z programu LIFE“ jsou druhy, které jsou uvedeny na následujícím seznamu:
http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/action_plans/docs/list_annex1.pdf*

PŘÍRODA

- rozvoj zelené infrastruktury prostřednictvím propojování lokalit
- podpora ekosystémových služeb v daných lokalitách – např. ochrana proti povodním, zlepšování kvality vody

Poznámka:

- **Zelená infrastruktura** je plánovaná síť přírodních a polopřírodních oblastí, jež byla navržena a řízena s cílem poskytovat širokou škálu ekosystémových služeb a chránit biodiverzitu.
- **Ekosystémové služby** jsou přínosy, které lidé získávají od [ekosystémů](#) – mají [vliv na životní úroveň lidí](#).

Příroda – projektová témata

Přírodní stanoviště nebo druhy

1. Projekty **zlepšující stav** (z hlediska ochrany) **přírodních stanovišť** nebo **druhů** (včetně druhů **ptáků**) se zaměřením na **lokality soustavy Natura 2000**, které jsou **navrženy nebo určeny** pro tyto typy přírodních stanovišť nebo druhů.
2. Projekty **zlepšující stav** (z hlediska ochrany) **přírodních stanovišť** na území Natura 2000 nebo **druhů** ze seznamu směrnic EU o ptácích/ stanovištích, pokud jejich **stav není „příznivý/stálý a nesnižující se“** nebo „**neznámý**“ podle hodnocení na zákl. čl. 17 směrnice o přírodních stanovištích, nebo podle nejnovějších hodnocení podle článku 12 směrnice o ptácích a hodnocení na úrovni EU.

Poznámka:

Projektová témata reflektují priority, na něž by se měly projekty zaměřovat během relevantního období.

Projektová témata

3. Projekty **zlepšující stav** (z hlediska ochrany) **přírodních stanovišť** na území Natura 2000 a **druhů** ze seznamu směrnic EU o ptácích/ stanovištích, jejichž aktivity korespondují s opatřeními stanovenými v **národních** nebo **evropských záchranných programech** či **programech péče**.
4. Projekty zaměřující se na **invazní nepůvodní druhy**, pokud tyto zhoršují stav druhů ze seznamu směrnic EU o ptácích / stanovištích nebo přírodních stanovišť na území Natura 2000.

<http://www.zachranneprogramy.cz/>

Projektová témata

Na okraj:

- Tímto seznamem není vyloučena možnost podat návrhy na témata, která v něm nejsou obsažena, avšak spadají do obecné náplně nebo cílů *LIFE Příroda* – riziko nezískání bodů
- Výběr více než dvou projektových témat není možný.
- Nevybráním projektového tématu žadatel deklaruje, že návrh nenaplňuje žádné projektové téma a bere na vědomí, že nezíská žádné body v kritériu 4.
- Na zřetel budou brány pouze žadatelem označená témata. Ať už tedy projekt spadá nebo nespadá do některého z jiných témat, pokud nebyly označeny, nebudou prozkoumány.

PŘÍRODA – základní podmínky

- **Projekty: Pilotní/ dobré praxe/ demonstrační**
- **Min. 25 % rozpočtu je věnováno konkrétním/přímým ochranářským opatřením!**
- **Až 75% kofinancování z EU, pokud více než 50% z nákladů na konkrétní/přímé ochranářské aktivity pro prioritní druhy/ stanoviště.**

Poznámka:

„Konkrétní ochranářské“ aktivity jsou v tomto kontextu takové aktivity, které přímo zlepšují (nebo zpomalují, zastavují/ obrací sestupnou tendenci) stupeň ohrožení / ekologické podmínky druhu, stanoviště, ekosystémů nebo ekosystémových služeb, jimiž se projektový návrh zabývá.

PŘÍRODA – základní podmínky

- Opakující se aktivity/postupy nejsou způsobilé. Pokud jsou zaváděny v jiném rozsahu než před podáním žádosti, jsou způsobilé za podmínky **dlouhodobé udržitelnosti** (tedy i po skončení projektu).
- **Měřitelný dopad** – srovnání vstupních a výstupních ukazatelů.

Poznámka:

Projekty, jež počítají s opakovanými aktivitami, musí dostatečným způsobem prokázat jejich dlouhodobou udržitelnost a evropsky přidanou hodnotu. Žadatel musí proto výslovně přislíbit, že příjemci projektu budou pokračovat v realizaci opakovaných aktivit i po skončení projektu a vysvětlit, jak budou tyto následné činnosti financovány.

Pilotní projekty

- Používají techniku nebo metodu, jež dosud ani na jiném místě nebyla použita či vyzkoušena,
- V porovnání se současnými osvědčenými postupy nabízejí potenciální přínos v oblasti životního prostředí nebo klimatu
- Lze je následně použít ve větším měřítku v obdobných situacích;

Projekt dobré/nejlepší praxe

Projekty využívající osvědčené postupy

- realizuje vhodné, nákladově efektivní a nejmodernější techniky, metody a přístupy zohledňující konkrétní souvislosti daného projektu.
- Testování a vyhodnocování účinnosti technologií/metod nejlepší praxe by nemělo být součástí projektu.

Demonstrační projekt

- Zavádí do praxe, testuje, vyhodnocuje a šíří opatření, metodiky nebo přístupy, které jsou v konkrétních – např. zeměpisných, ekologických či socioekonomických – souvislostech daného projektu nové nebo neznámé a které by bylo možné použít za podobných okolností jinde.
- Monitorování, vyhodnocení a zveřejnění výsledků je nezbytnou součástí demonstrativního přístupu.

Aktivity mimo Natura 2000

Podmínky pro způsobilost:

- Průkazně přispívají ke **zlepšení ekologické soudržnosti** soustavy NATURA 2000.
- Příjemce se zaručí, že do konce projektu bude pro dané území dosažena dostatečná **právní/ smluvní ochrana**, která zajistí dlouhodobou udržitelnost vynaložených investic.
- Pro dotčený druh/ stanoviště je dostačující národní soustava lokalit NATURA 2000.
- Status chráněné oblasti nemusí mít území, kde bude vybudována infrastruktura za účelem migračních koridorů.

Jiné aktivity vztažené k lokalitě realizované mimo NATURA 2000

- Ve výjimečných případech jsou způsobilé aktivity, které vedou ke zlepšení stavu z hlediska ochrany u druhů uvedených v **příloze IV** Směrnice o stanovištích, které **zároveň nejsou** uvedeny v **příloze II této směrnice**.
- Příjemce musí zaručit, že do konce projektu bude pro dané území dosažen dostatečná **právní/ smluvní ochrana**, jež zajistí dlouhodobou udržitelnost vynaložených investic.
- Nákup půdy v tomto kontextu není možný.

Reintrodukce druhů a jiné způsoby ochrany – introdukce/ translokace

- Neexistuje jiný typ opatření, který by vedl k cíli projektu.
- Na základě studie proveditelnosti byla prokázána vysoká šance na úspěch a kvantifikované přínosy projektu.
- Zvolená opatření jsou nákladově efektivní.
- Žadatel dopředu vyhodnotí veškerá rizika s ohledem na přítomný výskyt druhu a dosažení výsledků u (re)introdukovaného/ translokovaného druhu (správně zvolené oblasti pro reintrodukcí atd.)

Reintrodukce druhů a jiné způsoby ochrany – introdukce/ translokace

- Projekt bude obsahovat přípravnou fázi, fázi reintrodukce a následnou fázi, stejně jako únikovou strategii.
- V případě LIFE NAT musí dojít k vyhlášení NATURA 2000 pro daný druh v místě reintrodukce/ translokace před ukončením projektu a vyhlašovatel musí být jedním z příjemců projektu!

Poznámka:

Pro další informace využijte: http://www.issg.org/pdf/publications/RSG_ISSG-Reintroduction-Guidelines-2013.pdf

LIFE BIODIVERZITA – max. 60% kofinanc.

Vně (a zároveň i uvnitř) soustavy NATURA 2000

Naplnování cílů *Strategie v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020*

- „zastavit v EU do roku 2020 ubývání biologické rozmanitosti a degradaci ekosystémových služeb a v maximálním proveditelném rozsahu je obnovit a současně zvýšit příspěvek EU k odvrácení ubývání biologické rozmanitosti v celosvětovém měřítku“.

Poznámka:

Projekty LIFE Biologická rozmanitost musí být v souladu s národními a / nebo regionálními strategiemi pro biologickou rozmanitost (pokud takové existují).

LIFE BIODIVERZITA – max. 60% kofinanc.

- Testování přístupů, jež jsou v daném kontextu nové nebo neznámé
- Důraz na demonstraci a šíření informací o dosažených výsledcích
- Monitorování a vyhodnocování výsledků

Poznámka:

Projekty musí být navrženy tak, aby vykazovaly přidanou hodnotu pro EU s ohledem na svůj záběr, přínos z hlediska ochrany přírody, napodobitelnost, přenositelnost a nadnárodní přesah.

LIFE Biodiversity – projektová témata

1. Budování zelené a modré infrastruktury a obnovení poškozených ekosystémů (cíl 2 strategie v oblasti biologické rozmanitosti - zachování a zlepšení ekosystémů).

Tyto projekty by měly testovat a uplatňovat přístupy zaměřené na:

- zmapování a posouzení (včetně ocenění) ekosystémů a jejich služeb s cílem přispět ke stanovení priorit pro obnovu, zelenou nebo modrou infrastrukturu;
- obnovu ekosystémů a jejich služeb;
- rozvoj metodik pro ocenění a hrazení ekosystémových služeb (včetně hmotných a nehmotných služeb) nebo
- inovativní systémy řízení zabývající se zejména ekosystémovými službami spojenými s vodou,

Poznámka:

Zelená a modrá infrastruktura (zeleň a vodní plochy ve městech) zahrnuje prostorově specifické přírodní a přírodě blízké oblasti, které mají další environmentální funkce a přínosy pro kvalitu života obyvatel

LIFE Biodiversity – projektová témata

2. **Invazní nepůvodní druhy** (cíl 5 strategie v oblasti biologické rozmanitosti):

- prevenci zavlékání invazních nepůvodních druhů, zejména zabývání se cestami neúmyslného zavlečení;
- zřízení systému včasného varování a rychlé reakce a
- eradikaci nebo kontrolu usazených invazních nepůvodních druhů ve vhodném prostorovém měřítku.

Poznámka:

Tyto projekty se musí prostřednictvím svých akcí zaměřovat na tři kroky (prevence, včasné varování a rychlá reakce; eradikace/kontrola) v komplexním rámci, nebo v případě, že jeden z kroků již byl vyřešen, musí se jejich akce přinejmenším jednoznačně nacházet v širším rámci, který tyto tři kroky spojuje.

LIFE Biodiversity – projektová témata

3. **Ohrožené druhy**, které nejsou uvedeny v přílohách směrnice o přírodních stanovištích, mají však status „ohrožený“ nebo horší v evropských červených seznamech
- http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/species/redlist/index_en.htm nebo v červeném seznamu Mezinárodního svazu ochrany přírody pro druhy, které nejsou uvedeny v evropských červených seznamech (<http://www.iucnredlist.org/>).

LIFE Biodiversity – projektová témata

4. Pilotní nebo demonstrační projekty používající **inovativní způsoby přímého nebo nepřímého financování** (včetně partnerství veřejného a soukromého sektoru, daňových nástrojů, kompenzace za biologickou rozmanitost atd.) pro činnosti ve veřejném a soukromém sektoru, které souvisejí s biologickou rozmanitostí.

LIFE Biodiversity – projektová témata

5. Pilotní nebo demonstrační projekty, které testují a poté provádějí **akce** v oblasti **zelené infrastruktury** zaměřující se na:

- inovativní technologie a vypracování a uplatňování technických norem týkajících se těchto technologií;
- zachování nebo obnovu ekosystémů ve prospěch lidského zdraví nebo
- nákladově efektivní technologie a metody, které minimalizují dopady stávajících energetických a dopravních infrastruktur na biologickou rozmanitost.

LIFE BIODIVERZITA – základní podmínky

- Především **demonstrační /pilotní** projekty, přípustné jsou i projekty nejlepší praxe.
- Min. 25% rozpočtu na ochrannářské aktivity.
- Opakující se aktivity/postupy nejsou způsobilé.

Poznámka:

Opakovaná managementová aktivita je aktivita, kterou je zapotřebí provádět pravidelně (nejméně každoročně), aby mohl být zachován stav (z hlediska ochrany) druhů, stanovišť, nebo ekosystému.

Informační zdroje

- Směrnice EU o stanovištích: 92/43/EHS
- Směrnice EU o ptácích 2009/147/ES
- Interpretační příručka EU o přírodních stanovištích:
http://ec.europa.eu/environment/nature/legislation/habitatsdirective/docs/2007_07_im.pdf
- Prioritní druhy ptáků podporované z programu LIFE:
http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/action_plans/docs/ist_annex1.pdf
- Webová stránka s geografickým náhledem na **soustavu Natura 2000**
<http://natura2000.eea.europa.eu>
- Komunikace Komise KOM (2011) 244 v konečném znění: **Naše životní pojistka, náš přírodní kapitál**: strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2020
<http://ec.europa.eu/environment/nature/biodiversity/comm2006/2020.htm>
- Informační systém Úmluvy o biologické rozmanitosti <http://biodiversity.europa.eu/>
- Ukazatele biologické rozmanitosti (Biodiversity baseline)
<http://www.eea.europa.eu/publications/eu-2010-biodiversity-baseline/>
- IUCN: Pravidla pro reintrodukce a další ochrannářské transfery:
http://www.issg.org/pdf/publications/RSG_ISSG-Reintroduction-Guidelines-2013.pdf

Struktura projektových aktivit LIFE NAT a BIO

1. Přípravné aktivity, zpracování managementových plánů, plánů péče (aktivity A)
2. Nákup/ pronájem půdy/ jednorázová kompenzační opatření (aktivity B)
3. Přímá opatření na ochranu druhů (aktivity C)
4. Monitorování dopadu a vyhodnocování výsledků (aktivity D)
5. Zvyšování povědomí a šíření výsledků (aktivity E)
6. Projektové řízení (aktivity F)

Přípravné aktivity - A

1. Vztahují se jednoznačně k cíli projektu?
2. Jsou výrazně kratší než délka celého projektu a probíhají v jeho úvodní fázi?
3. Nejedná se o výzkumné aktivity?
4. Nejedná se o vytváření inventářů (seznamů vyskytujících se druhů na daném území atd.)?

Přípravné aktivity - příklady

Přípravné aktivity jsou typicky:

- Příprava postupů a podrobné plánování hlavních aktivit
- Obstarávání potřebných povolení
- Jednání se stakeholdery (např. vlastníky či uživateli pozemků)
- Příprava koupě/ pronájmu půdy
- Příprava nákupu potřebného zařízení/ infrastruktury – zelené veřejné zakázky
- Příprava akčních plánů pro konkrétní druhy/ stanoviště
- Příprava akčních plánů pro invazní nepůvodní druhy včetně vytvoření systému kontrol a včasného varování
- Předběžné studie potřebné pro zlepšení integrity nebo propojenosti sítě Natura 2000
- Sledování, úprava či stanovení nových strategických opatření vztahujících se k cílům nebo aktivitám Strategie o biologické rozmanitosti mimo území Natura 2000

Nákup půdy - B

Způsobilé náklady (pouze v rámci LIFE NAT) zahrnují:

- **Nákup půdy** a s tím související výdaje – daň z nemovitosti, notářské poplatky atd.
- **Dlouhodobý pronájem** půdy a s tím související výdaje – udržitelnost 20 let od skončení projektu
- **Jednorázové kompenzace za užívací práva** a s tím související výdaje
- **Krátkodobý pronájem** – v rámci délky projektu, pouze pro **pilotní/ demonstrační** účely

! NB: Výdaje spojené s nákupem půdy, jejím pronájmem nebo kompenzačními platbami veřejným subjektům jsou **NEZPŮSOBILÉ**, **vyjma** plateb místním autoritám, typicky **municipalitám**. Příjem veřejných subjektů by měl být použit na financování aktivit spojených s ochranou přírody – toto musí být popsáno u příslušné aktivity, ideálně když je podloženo předběžným prohlášením od kupujícího.

Půda – nákup/prodej/nájmy

Nákup/ dlouhodobý nájem půdy – podmínky

- Nutnou podmínkou k zajištění cílů projektu
- Přispívá ke zlepšení, udržení nebo obnově spojitosti území NATURA 2000
- Jediný možný způsob a nákladově efektivní cesta k dosažení požadovaných výsledků
- Získaná půda je na dobu neurčitou vyhrazena pro účely ochrany přírody – toto musí být explicitně uvedeno v zápisu v katastru nemovitostí a/nebo kupní smlouvě
- Majitelem musí být instituce založená pro účely ochrany přírody (i po skončení projektu)
- Kupující prokáže dostatečné zkušenosti s nákupem půdy a jejím nakládáním
- Výnos by měl být použit na úhradu dodatečných aktivit spojených s projektem
- Doklad o stanovení přiměřené ceny
- Předmětná půda/pozemek nesmí být vlastnictvím veřejné instituce nejméně 24 měsíců od doby nákupu

Konkrétní ochranné aktivity - C

- Ochranné opatření jsou takové zásahy, které mají **přímý dopad** na **zlepšení stavu ochrany/ekologických podmínek druhů, stanovišť, ekosystému nebo ekosystémových služeb** (nebo zpomalení, odvrácení či zastavení jejich úbytku)
- **Min. 25% z rozpočtu** vyčleněno na tyto aktivity: V žádosti excelová tabulka se seznamem aktivit, jež žadatel považuje za ochranné zásahy a kalkulací nákladů.
- **20ti-letá udržitelnost** opatření realizovaných na pozemcích vlastněných třetími osobami (pokud jsou jiné, než příjemci projektu)

Výpočet nákladů na přímé ochrannářské zásahy

- Platí pro **hlavní aktivity**, ale i pro **přípravné aktivity, nákup nebo pronájem půdy či jednorázové kompenzace**, bez kterých by nebylo možné dané managementy realizovat.
- **Monitoring**, pokud má vliv na způsob realizace opatření.
- Monitoring reintrodukce je způsobilý, pouze pokud má vliv na způsob realizace reintrodukce.
- Preventivní opatření za jistých podmínek.
- **Právní ochrana druhů**, pouze pokud jí bude dosaženo v době trvání projektu.
- **Náklady na opatření** týkající se **stakeholderů**:
 - pouze pokud prokazatelně poškozují předměty ochrany,
 - pokud bude zajištěna měřitelná změna jejich chování v době realizace projektu.
- **Počítat s více než 25% při ukončení projektu.**

Monitorování dopadu a vyhodnocování výsledků - D

- Aktivita umožňující měřit průběžný dopad zvolených opatření na stav druhu/ stanoviště
- Nutno nastavit **výchozí ukazatele** a uvést **očekávaný stav** na konci projektu
- V projektové žádosti budou **3 samostatné aktivity**:
 - **Monitorování dopadu** na zvolený environmentální problém
 - Hodnocení dopadu opatření na stav druhů/ stanoviště
 - **Měření socio-ekonomických dopadů** (hodnocení dopadu projektu na místní ekonomiku a obyvatelstvo – součástí závěrečné zprávy):
 - Přímá/ nepřímý růst zaměstnanosti
 - Podpora ekoturismu zacílená na rozvoj doplňkových zdrojů příjmů
 - Růst hodnoty a reputace regionu/ oblasti
 - Ideálně zhotovená analýza přínosů a výdajů
 - **Měření dopadu na ekosystémové funkce**
 - Metodiku si smí vytvořit každý předkladatel zvlášť
 - Viz **Mapping and Assessing Ecosystems and their Services (MAES)**:
http://ec.europa.eu/environment/nature/knowledge/ecosystem_assessment/index_en.htm
- **LIFE project performance indicators** – zvláštní tabulka – součástí balíčku s programovými dokumenty!

Zvyšování povědomí a šíření výsledků - E

Osvětové aktivity

- Povinné:
 - **Webové stránky**
 - **Informační panely**
 - **Networking** s jinými projekty
- Příklady výstupů: práce s médii, letáky, brožury, semináře, konference, akce pro děti, edukativní programy pro děti, komunikace s odbornou veřejností, fóra pro širokou veřejnost apod.
- LIFE NAT – propagace soustavy Natura 2000
- Povinná pravidla publicity programu – **LIFE/ Natura 2000 logo**

Replikace/ udržitelnost výsledků

- Aktivity vedoucí k **replikaci/ udržitelnosti** dosažených výsledků
- Vhodně definovány **cílové skupiny a stakeholderi** – viz brožura *LIFE Příroda: Komunikace se zainteresovanými subjekty a širokou veřejností – Ukázky nejlepší praxe pro oblasti Natura 2000*

Řízení a monitorování pokroku projektu - F

- Součástí této aktivity musí být:
 - Popis řízení a monitorování pokroku projektu – **organigram** do žádosti přiložený jako příloha – obzvlášť důležité v případě několika partnerů
 - Kompetence a popis zkušeností projektového manažera – doporučuje se osoba zaměstnaná na plný úvazek u koordinujícího příjemce
 - Popis koordinačních schůzek řídicího týmu projektu (např. čtvrtletní schůzky)
 - Způsob dohledu nad prací projektového manažera
 - Krizový scénář v případě selhání jednoho nebo více partnerů projektu

Evropsky přidaná hodnota – co je potřeba v projektech „prodat“

- Přispění k **EU legislativě** v oblasti ochrany přírody a krajiny/ životního prostředí/ klimatu
- Pozitivní dopad na **rozvoj** dotčených lokalit z hlediska **socio-ekonomického** (zaměstnanost, zlepšení kvality života, vyšší vzdělanost obyvatel, rozvoj občanské společnosti, ekoturismus apod.)
- **Dopad na změnu/ rozvoj ostatních politik** EU (např. zemědělství, doprava, územní plánování apod.)
- **Využití výsledků** z již realizovaných projektů s přispěním financování z EU
- **Zelené zakázky**

Obecné trendy

- Větší důraz na **udržitelnost a přenositelnost** výsledků: za tímto účelem je potřeba nastavit aktivity.
- Ideálně, aby k přenosu výsledků docházelo již v době před ukončením projektu.
- **Slučování** tematicky příbuzných projektových **návrhů**.
- Důraz na podrobnou **analýzu komplementarity**: žádost nesmí být bez oznámení předložena do více než 1 výzvy.
- Návaznost na předchozí projekty LIFE (popsat, co je převzato z jiných projektů).
- U navazujících projektů u každé aktivity jasný popis toho, na co se v projektu navazuje.

Logická struktura projektu

Jak vytvořit rámec projektového návrhu:

1. Identifikujte **problém**, kterým se bude návrh zabývat, a popište současnou situaci jak z hlediska environmentálních aspektů tak z hlediska úrovně informovanosti/spolupráce. Nízká přidaná hodnota pro EU.
2. Definujte, **čeho má být dosaženo** jako výsledek projektu z hlediska pokroku v řešení daného problému.
3. Definujte, kdo bude **cílovou skupinou** projektu.
4. Definujte **aktivity**, které umožní dosažení cílů. Vysvětlete relevanci **skladby komunikačních technik**.
5. Definujte **indikátory monitorování dopadu** projektových aktivit. Tyto indikátory dopadu musí být těsně spjaty s **projektovými cíli** a musí **reflektovat dopady na stav životního prostředí** (v možném rozsahu) stejně jako **dopad na přístup a praktiky cílové skupiny**. Indikátory měřící postup projektu (dokončení úkolů) nejsou dostatečné pro zhodnocení dopadu projektu.

Zkušenosti z minulých výzev

- **Slabá identifikace** a popis/prezentace řešeného **environmentálního problému** a souvisejících záležitostí informovanosti a správy s limitovanými nebo žádnými výchozími informacemi a daty.
- **Slabá identifikace** a popis **cílové skupiny** projektu.
- **Nevhodná cílová skupina** s ohledem na řešený problém.
- Nedostatečný popis současného (výchozího) stavu v cílové oblasti a/nebo cílové skupině.
- **Slabá** nebo **nekompletní identifikace zainteresovaných subjektů**. Navíc zainteresované subjekty jsou často zaměňovány s cílovou skupinou a žadatelé neprokazují dostatečné porozumění rozdílů mezi těmito dvěma skupinami.
- Neexistuje soudržná strategie spojující jednotlivé aktivity k dosažení definovaného cíle a řešení identifikovaného problému.
- **Chybějící kvantifikace** nebo slabá/omezená kvantifikace očekávaných výsledků.
- Neadekvátní monitorovací aktivity a monitorovací indikátory pro monitorování dopadu projektu a jeho výsledků.
- **Nízký přínos za vynaložené prostředky.**
- **Nízká přidaná hodnota pro EU.**

Děkuji za pozornost

V případě dotazů nás kontaktujte:

life@mzp.cz

267-122-447 (830)